

ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УЏБЕНИЦИМА

Члан 1.

У Закону о уџбеницима („Службени гласник РС”, бр. 27/18 и 92/23), у члану 3. став 1. после речи: „језику”, брише се тачка и додају се речи: „и за све ученике који похађају основно образовање и васпитање по посебном програму основног образовања и васпитања у иностранству на српском језику.”.

После става 4. додаје се нови став 5. који гласи:

„Додатак уз уџбеник који се користи за реализацију прилагођеног дела програма наставе и учења у првом циклусу за предмете ликовна култура, музичка култура, свет око нас и природа и друштво, као и музичка култура, ликовна култура, историја и географија у другом циклусу основног образовања и средњег образовања на језику и писму националне мањине је обавезно наставно средство за све ученике основног и средњег образовања који наставу похађају на језику националне мањине.”.

Досадашњи став 5. постаје став 6.

Члан 2.

После члана 4. додаје се назив члана и члан 4а који гласи:

„Уџбеник од националног интереса и уџбеник од посебног интереса за националне мањине

Члан 4а

Уџбеником од националног интереса сматрају се уџбеници за следеће предмете у основној школи: српски језик, српски језик и књижевност, свет око нас, природа и друштво, историја, географија, музичка култура и ликовна култура.

Уџбеником од посебног интереса за националне мањине сматра се додатак уз уџбеник за следеће предмете у основној школи: матерњи језик, матерњи језик и књижевност, свет око нас, природа и друштво, историја, географија, музичка култура и ликовна култура.

Уџбеник од националног интереса, у смислу овог закона, може бити прописан и за предмете у средњем образовању и васпитању, на основу одлуке коју доноси Влада.”.

Члан 3.

У члану 10. став 6. мења се и гласи:

„Начин и рокове доделе уџбеника и националне читанке, као и враћање уџбеника, који се финансирају средствима из буџета утврђује министар.”.

Члан 4.

У члану 11. став 2. тачка 3) речи: „огледне програме”, замењују се речима: „програме огледа”.

У тачки 5) речи: „која похађа исти програм” бришу се.

Став 6. брише се.

Досадашњи ст. 7-10. постају ст. 6-9.

У досадашњем ставу 8. који постаје став 7. број: „7.”, замењује се бројем: „6.”.

Члан 5.

У члану 14. став 2. брише се.

После става 1. додају се нови ст. 2. и 3. који гласе:

„Уџбеник од националног интереса и уџбеник од посебног интереса за националне мањине, из члана 4а овог закона, националну читанку из члана 3. овог закона, као и додатак уз уџбеник на језику и писму националне мањине из члана 3. овог закона, издаје јавни издавач.

Штампу издања јавног издавача, обавља правно лице регистровано за делатност штампања научне, стручне и уџбеничке литературе чији је оснивач Република Србија.”.

Досадашњи ст. 3-5. постају ст. 4-6.

Члан 6.

После члана 14а додаје се члан 14б који гласи:

„Члан 14б

Јавни издавач образује ауторски тим за припрему уџбеника од националног интереса и од посебног интереса за националне мањине и то појединачно за сваки предмет и разред.

Јавни издавач расписује јавни позив за избор чланова ауторског тима за припрему уџбеника од националног интереса и од посебног интереса за националне мањине.

Ауторски тим чине лица са интегритетом и ауторитетом у области за коју су изабрани.

Јавни издавач именује рецензентску комисију за уџбенике од националног интереса и уџбенике од посебног интереса за националне мањине, водећи рачуна о њиховој стручности и релевантном искуству у области за коју се уџбеник припрема.”.

Члан 7.

У члану 16. став 10. мења се и гласи:

„Предлог из ст. 5, 7. и 8. овог члана, Завод доставља Националном просветном савету, односно Савету за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: надлежни савет) преко министарства надлежног за послове образовања (у даљем тексту: Министарство).”.

Члан 8.

У члану 17. став 1. тачка 3) на крају текста тачка се замењује тачком и запетом и додаје се тачка 4) која гласи:

„4) масу штампаног уџбеника у грамима (г).”.

Члан 9.

Члан 19. мења се и гласи:

„Члан 19.

Уџбеник који је одобрен за употребу и који школе бирају у складу са овим законом увршћује се до 1. марта у каталог уџбеника и може се користити у наредној школској години.

Каталог уџбеника објављује се као:

- 1) Каталог уџбеника за основну школу;
- 2) Каталог уџбеника за средње школе;
- 3) Каталог уџбеника на језицима националних мањина за основну и средњу школу;
- 4) Каталог прилагођених уџбеника.

Каталог уџбеника се објављује најкасније до 1. марта на званичној интернет страници Министарства.

Каталог уџбеника садржи следеће податке:

- 1) наслов уџбеника;
- 2) назив предмета, разред и врста школе за коју је уџбеник намењен;
- 3) име/имена аутора уџбеника;
- 4) број и датум издавања решења о одобравању рукописа уџбеника;
- 5) језик и писмо на коме се издаје уџбеник;
- 6) пун назив издавача;
- 7) напомену уз уџбеник да је прилагођен, као и вид прилагођавања.

Ако је нови програм наставе и учења ступио на снагу након 1. маја године која претходи години у којој ће се он примењивати, Каталог уџбеника, односно његов део који се односи на уџбенике одобрене по новом

програму наставе и учења, објављује се након добијања стручне оцене свих рукописа уџбеника, који су у року од 150 дана од дана ступања на снагу новог програма наставе и учења предати на оцену.

У случају доношења новог програма наставе и учења, уџбеници који се налазе у Каталогу уџбеника по претходном програму могу да се бирају и користе до одобравања и увршћавања у Каталог уџбеника одобреног по новом програму наставе и учења.

Министарство се стара о ажурирању Каталога уџбеника током целе године.

Каталог уџбеника се не ажурира у периоду од 60 дана од дана објављивања Каталога уџбеника, осим за уџбенике који су добили одобрење на експертизи и ради исправке техничких грешака.

Издавач има право да Министарству поднесе захтев да се уџбеници који више неће бити у употреби, бришу из Каталога уџбеника.

Забрањено је школи да користи уџбеник који није уврштен у Каталог из става 1. овог члана.”.

Члан 11.

У члану 22. став 10. број: „десет”, замењује се бројем: „20”.

Став 16. мења се и гласи:

„Уџбеници и приручници за стручне предмете у средњим стручним школама и нискотиражни уџбеници ослобођени су таксе за стручну оцену.”.

Члан 12.

У члану 23. став 11. брише се.

Досадашњи став 12. постаје став 11.

У досадашњим ст. 13-16. који постају ст. 12-15. број: „12.”, замењује се бројем: „11.”.

Члан 13.

У члану 24. став 4. после речи: „предмет”, додају се речи: „у основној школи”.

Члан 14.

У члану 26. став 2. број: „осам”, замењује се бројем: „десет”.

У ставу 3. на крају текста тачка се замењује запетом и додају се речи: „који је био предмет разматрања стручне комисије завода за оцену рукописа, односно за који је Завод предложио да се не прихвати захтев за одобравање рукописа уџбеника.”.

Члан 15.

У члану 28. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Министар одобрава рукопис уџбеника од националног интереса и уџбеника од посебног интереса за националне мањине, на предлог Завода, односно на основу експертског мишљења, ако је спроведен поступак експертизе рукописа уџбеника.”.

Досадашњи ст. 2-3. постају ст. 3-4.

Члан 16.

У члану 31. став 1. број: „осам”, замењује се бројем: „20”.

Члан 17.

У члану 32. став 1. број: „15”, замењује се бројем: „20”.

Члан 18.

Члан 34. мења се и гласи:

„Члан 34.

Уџбеник од националног интереса и уџбеник од посебног интереса за националне мањине користе све школе на територији Републике Србије.

Остале уџбенике школа бира из каталога уџбеника и о избору уџбеника обавештава савет родитеља.

Одлуку о избору уџбеника доноси наставничко веће на образложен предлог стручних већа за области предмета, односно стручног већа за разредну наставу.

Одлуку о избору уџбеника на језику и писму националне мањине доноси наставничко веће на образложен предлог стручних већа за области предмета, односно стручног већа за разредну наставу који изводе наставу на језику националне мањине.

Уколико у Каталогу уџбеника нема одобрених уџбеника за наставу на језику и писму националне мањине, школе од одобрених уџбеника на српском језику врше избор уџбеника који ће бити преведен на језик и писмо националне мањине.

Уџбеник из става 5. овог члана, који је изабран за коришћење за највећи број ученика који похађају наставу на језику и писму националне мањине у односу на укупан број ученика који похађају наставу на језику и писму те националне мањине, користиће се у свим школама у којима се образовно-васпитни рад остварује на том језику и писму.

Министар, на основу одлуке коју школа доставља Министарству, односно надлежној школској управи, утврђује који је уџбеник из става 6. овог члана, изабран за коришћење од стране највећег броја ученика који похађају наставу на језику и писму националне мањине, о чему обавештава издавача.

Издавач у року од осам дана од дана пријема обавештења из става 7. овог члана, обавештава Министарство да ли ће сам превести и издати изабрани уџбеник. Уколико издавач не издаје изабрани уџбеник министар обавештава јавног издавача, који је у обавези да га преведе, односно да га

припреми и изда као уџбеник који је изворно писан на језику и писму националне мањине.

Ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом, по правилу користе уџбенике које је изабрала школа у складу са одлуком из ст. 3. и 4. овог члана.

У свим одељењима истог разреда исте школе, за исти предмет по правилу се користи исти уџбеник једног издавача.

Одлуку из ст. 3. и 4. овог члана школа доставља Министарству, односно надлежној школској управи, у року од 30 дана од дана објављивања Каталога уџбеника.

Уколико школа не достави одлуку о избору уџбеника, Министарство ће у року од пет радних дана од дана истека рока из става 11. овог члана, донети одлуку да се у школи користе уџбеници из Каталога уџбеника који су најзаступљенији на територији надлежне школске управе.

Избор уџбеника врши се на период од највише четири школске године, с тим да школа, у изузетним случајевима и уз образложење и претходну сагласност министарства, може извршити промену уџбеника и пре истека тог рока.

За школску годину у којој се први пут примењује нови програм наставе и учења, уџбеници се бирају на период од једне школске године.

Коначна одлука о уџбеницима који ће се користити у настави обавезујућа је и објављује се на видном месту у школи и на званичној интернет страници школе.

Податке о уџбеницима из коначне одлуке из става 16. овог члана, школа уноси у електронски регистар уџбеника, који води Министарство.

Електронски регистар уџбеника јавно је доступан на званичној интернет страници Министарства и садржи податке из члана 31. став 2. тач. 1)–5) овог закона.

Списак изабраних уџбеника, заједно са образложеним предлогом, школа чува у папирној и електронској форми, у складу са законом.

Одлука о избору уџбеника доноси се на основу транспарентних, јасних и недискриминаторних критеријума, које прописује министар.

Министар прописује и систем редовне контроле поштовања прописаних критеријума.”.

Члан 19.

После члана 34. додају се називи чланова и чланови 34а и 34б који гласе:

„Одређивање највише малопродајне цене уџбеника

Члан 34а

Влада, на заједнички предлог министра надлежног за послове образовања и министра надлежног за послове трговине, сваке године одређује највишу малопродајну цену уџбеника, најкасније до 15. марта текуће године за наредну школску годину.

Ради разматрања и предлагања највише малопродајне цене уџбеника министар надлежан за послове образовања и министар надлежан за

послове трговине заједнички образују Комисију, у коју се обавезно именују три стручњака из области издаваштва (представник јавног и два представника других издавача), по један представник министарстава надлежних за послове образовања и трговине, један представник органа надлежног за заштиту потрошача и један стручњак за економске науке којег предлаже социјално-економски савет.

Највиша малопродајна цена уџбеника, који се штампа на језику и писму националне мањине, односно са прилагођеним садржајем и/или форматом за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, не може бити већа од највише малопродајне цене уџбеника са на српском језику који је преведен, односно чији се садржај и/или формат прилагођава.

Забрањено је издавачу да уџбеник продаје по цени већој од цене утврђене одлуком из става 1. овог члана.

Критеријуме за формирање највише малопродајне цене уџбеника, утврђује Влада на заједнички предлог министра надлежног за послове образовања и министра надлежног за послове трговине.

Одређивање највеће масе уџбеника

Члан 34б

Највећа дозвољена маса уџбеника у основној школи рачуна се према следећој формули:

(недељни фонд предмета / укупан недељни фонд обавезних предмета) * м при чему је:

м – највећа допуштена маса уџбеника, која за 1–4. разреда основне школе износи 3 кг, за 5. и 6. разред 4 кг, за 7. и 8. разред 5 кг.

Недељни фонд предмета и укупан недељни фонд у формули из става 1. овог члана односи се на укупан недељни фонд обавезних предмета у појединачном разреду основне школе.

Највећа маса уџбеника из става 1. овог члана не односи се на уџбенике прилагођене за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом.”.

Члан 20.

У члану 36. став 3 мења се и гласи:

„Донацијом, поклоном или репрезентацијом из става 2. овог члана не сматра се представљање уџбеника у трајању од највише једног радног дана које мора бити реализовано у просторијама школе, репрезентације мале вредности, чија укупна вредност не прелази 1.000 динара по особи, као и бесплатни примерци уџбеника које издавач даје школи ради реализације избора уџбеника.”.

После става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Ограничења из става 3. овога члана примењују се трајно, односно и у време када се не спроводе поступци одобравања уџбеника регулисани овим законом.”.

Члан 21.

У члану 40. у ст. 5. и 8. број: „осам”, замењује се бројем: „20”.

Члан 22.

У члану 43. став 1. тачка 4) на крају текста тачка се замењује тачком и запетом и додаје се тачка 5) која гласи:

„5) продаје уџбенике по цени већој од цене утврђене одлуком Владе (члан 34а став 5.).”

У ставу 2. тачка 1) речи: „са ПДВ-ом” бришу се.

Члан 23.

После члана 46. додаје се члан 46а који гласи:

„Члан 46а

Уџбеници који су одобрени на основу Закона о уџбеницима („Службени гласник РС”, бр. 27/18 и 92/23) за основну школу за предмете српски језик, српски језик и књижевност, матерњи језик, матерњи језик и књижевност, свет око нас, природа и друштво, историја, географија, музичка култура и ликовна култура, остају у употреби до почетка коришћења уџбеника од националног интереса и уџбеника од посебног интереса за националне мањине, након чега ће бити обрисани из каталога уџбеника.

Јавни издавач расписаће јавни позив за избор ауторског тима за припрему уџбеника од посебног националног интереса и уџбеника од посебног интереса за националне мањине из члана 4а ст. 1. и 2. овог закона у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Коришћење уџбеника од националног интереса и уџбеника од посебног интереса за националне мањине у основној школи за ученике првог и петог разреда почеће од школске 2026/2027. године, за ученике другог и шестог разреда почеће од школске 2027/2028. године, за ученике трећег и седмог разреда почеће од школске 2028/2029. године и за ученике четвртог и осмог разреда почеће од школске 2029/2030. године.”.

Члан 24.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.